

Årsmøderne i Helsingør

Dansk kulturhistorisk Museums forening

Mødet fandt sted i Store konferencesal kl. 16,00, og følgende museer var repræsenteret:

Bangsbomuseet, Bornholms Museum, Esbjerg Museum, Falsters Minder, Danmarks Flyvemuseum, Fredericia Museum, Frederiksborgmuseet, Frederiksværk Museum, Gilleleje Museum, Djurslands Museum, Grindsted Museum, Haderslev Museum, Handels- og Søfartsmuseet, Helsingør Bymuseum, Herning Museum, Vendsyssel historiske Museum, Holbæk Museum, Holstebro Museum, Hørsholm Egnsmuseum, Jagt- og Skovbrugsmuseet, Arbejder-, Håndværker- og Industrimuseet, Horsens, Museet på Jægerspris, Kalundborg Museum, Københavns Bymuseum, Dansk Landbrugsmuseum, Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Forhistorisk Museum, Moesgård, Musikhistorisk Museum, Nationalmuseets 1., 2. og 3. afd., Frilandsmuseet, Nationalmuseets konserveringsanstalter, Nordfyns Museum, Næstved Museum, Nørresundby Byhistoriske Samling, Odense Bys museer, Odder Museum, Odsherreds Museum, Orlogsmuseet, Kulturhistorisk Museum Randers, Rosenborgsamlingen, Roskilde Museum, Silkeborg Museum, Skagen Fortidsminder, Skive Museum, Historisk Museum for Slangerup Kommune, Struer Museum, Svendborg og Omegns Museum, Sundby-Hvorup sognehistoriske Samling, Sæby Museum, Søllerød Museum, Museet på Sønderborg Slot, Museet for Thy og Vester Hanherred, Thisted, Helsingør Kommunes historiske Samlinger for Tikøbområdet, Tøjhusmuseet, Museet for Varde og Omegn, Viborg Stiftsmuseum, Sydsjællands Museum, Værløse Museum, Ølgod Museum, Åbenrå Museum, Købstadmuseet Den gamle By Århus, Ålborg historiske Museum.

1. Valg af dirigent

Efter formanden, Ulla Thyrrings velkomst og på dennes forslag valgtes Knud Klem, Helsingør, til mødets dirigent.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede årsmødet lovligt indvarslet.

2. Nye medlemmer

Arbejder-, Håndværker- og Industrimuseet i Horsens og Historisk Museum for Slangerup Kommune havde søgt optagelse i foreningen. Disse godkendtes énstemmigt af forsamlingen.

3. Styrelsens beretning

Formanden aflagde den til medlemmerne før mødet udsendte årsberetning.

Beretning godkendtes af forsamlingen uden kommentarer.

4. Aflæggelse af regnskab

Kassereren, Aino Kann Rasmussen, fremlagde det reviderede regnskab, og der meddeltes styrelsen decharge.

5. Forslag til budget

Et forslag til budget var udsendt til medlemmerne inden mødet. Dette forslag byggede på uændret kontingent: 1/2 % af driftsbudgettets balance, dog med den ændring at de hidtidige maksimumkontingenter for lokalmuseer på 5.000 kr. og for specialmuseer på 1.000 kr. pristalsreguleres således: Maksimumkontingenternes nuværende beløb sættes = pristal 120 og forhøjes med 3 % for hver 3 points pristallet stiger.

Vald. Smed, Odder, forespurgte, om man i styrelsen havde tænkt på en ændring af hele kontingentsystemet, idet han gjorde opmærksom på, at der efter den nye lov måske ikke burde være så stor forskel på maks. beløb for lokalmuseer og specialmuseer.

Ulla Thyrring kunne meddele, at man i styrelsen agter at nedsætte et arbejdsudvalg, som i det kommende år skal gennemarbejde kontingentproblematikken, og at man her naturligvis også vil se på dette forhold.

Derefter blev budgettet godkendt af forsamlingen.

6. Forslag fra medlemmer og styrelse

Der var ikke indkommet forslag til dette punkt.

7. Valg til styrelsen

Efter tur afgik:

Palle Friis, Vendsyssel historiske Museum.

George Nellemann, Nationalmuseet.

Alan Hjorth Rasmussen, Fiskeri- og Søfartsmuseet.

Aino Kann Rasmussen, Esbjerg Museum.

Følgende kandidater var opstillet:

Christian Fischer, Silkeborg Museum.

Finn Grandt-Nielsen, Møntergården, Odense.

George Nellemann, Nationalmuseet (genvalg).

Svend Nielsen, Landbrugsmuseet.

Henrik Vensild, Bornholms Museum, Rønne.

Aage Lauritsen, Svendborg og Omegns Museum ønskede en kraftigere repræsentation af styrelsesmedlemmer fra de enkelte museer i DKMs styrelse og foreslog K. K. Jensen, Ålborg. Denne afslog under henvisning til, at han er revisor for DKM.

For at opfylde DKMs lovs § 7, 2. stk., skulle der i år vælges 1 repræsentant for Nationalmuseet og 1 for specialmuseerne til styrelsen. Der kom ikke forslag fra salen, og man kunne derfor vælge George Nellemann, Nationalmuseet, og Svend Nielsen, Landbrugsmuseet, uden afstemning.

Blandt de tre øvrige blev foretaget skriftlig afstemning, som gav følgende resultat:

Chr. Fischer, Silkeborg, 32, Finn Grandt-Nielsen, Odense, 45, og Henrik Vensild, Rønne, 48 stemmer.

Stemmetællere var Mogens Ørsnes, Nationalmuseet, og Poul Høst Moustgaard, Institut for europæisk Folkelivsforskning, Brede.

Finn Grandt-Nielsen og Henrik Vensild kunne herefter betragtes som valgt til styrelsen.

8. Øvrige valg

Som suppleanter til styrelsen foresloges:

Birte Friis, Nationalmuseet.

Hans Jeppesen, Limfjordsmuseet.

Ib Monty, Filmmuseet.

Inger Nielsen, Hørsholm Egnsmuseum.

Disse valgtes uden afstemning.

9. Foreningens publikationer

Arv og Eje

Arv og Ejers redaktør, Rikke Olsen, supplerede afsnittet i styrelsens beretning om Arv og Eje ved at udtrykke ønske om, at medlemmerne ville reagere positivt på henvendelser angående ideer og billedmateriale til de kommende numre.

Karen Andersen, Bangsbomuseet, følte, at temanumre ligesom fratog amatørerne ordet med hensyn til at få publiceret artikler i Arv og Eje.

Chr. Waagepetersen, Kalundborg, ønskede også at protestere imod disse emneredigerede årbøger og var af den opfattelse, at en foreningsårbog skulle give mulighed for at få trykt artikler af værdi for faget, som var svære at få trykt andetsteds.

Ulla Thyrring gjorde opmærksom på, at der ikke var tale om aldrig mere at lave ikke-tema numre, men at sådanne numre krævede, at der var artikler dertil. Det havde der ikke været de sidste par år, og redaktionsudvalget havde derfor planlagt en række temanumre, hvilket hun anså for udmærket, når der gives oplysning forud om, hvilke temaer der behandles.

Elsie-Marie Boyhus, Maribo, kunne som medlem af redaktionsudvalget sige, at man bestræber sig på at finde relevante emner og søge en så bred dækning som mulig.

Stof

Finn Grandt-Nielsen kunne meddele, at der siden sidste årsmøde var kommet 5 numre af STOF, at der ville komme endnu et nummer i løbet af efteråret indeholdende bl.a. referat fra museums-kursus og årsmødet.

Finn Grandt-Nielsen ønskede også at rette en tak til det redaktionsudvalg, der har bistået ham med tilrettelæggelsen.

10. Eventuelt

Der var ingen punkter til drøftelse under dette punkt, og dirigenten kunne slutte årsmødet med at takke forsamlingen for god ro og orden.

Derefter takkede Ulla Thyrring Knud Klem for udførelsen af dirigenthvervet og benyttede samtidig lejligheden til at takke de afgående styrelsesmedlemmer for det

arbejde, de havde lagt i styrelsen i deres tid som styrelsesmedlemmer.

Efter årsmødet konstituerede styrelsen sig således:

Formand: Ulla Thyrring, Helsingør.

Næstfmd.: Jens Ole Lefevre, Skive.

Kasserer: Svend Nielsen, Landbrugsmuseet.

Sekretær: George Nellemann, Nationalmuseet.

Styrelsens beretning for 1976/77

Lad os begynde denne årsberetning med at mindes de kolleger, som ikke mere er iblandt os. I april måned døde Dorthe Ørsnes, og ved hendes død har museumsverden mistet både en faglig dygtighed og en kær kollega.

I juni måned, netop under dette års museums-kursus, døde fotografen Johan Piegrass, som mange museumsfolk lærte at kende på foreningens sommerkurser, andre gennem de opgaver, af forskellig art, som han løste for en række museer landet over. Må jeg bede forsamlingen om at rejse sig og ære deres minde.

Det er en kær pligt som formand på dette sted at rette en sen tak til den formand, som afgik ved sidste års repræsentantskabsmøde, Palle Friis. Ingen kan være i tvivl om, at du fortjener tak for de to år, hvor du tappert stred med resterne af museumsloven uden et øjeblik at miste formiddelsen for, hvad der tjente museernes tarv i de ofte vanskelige og nedslående forhandlinger om lovens endelige udformning.

Til sidst fik vi da med fælles kræfter trukket barnet ud, men det måtte nægtelig have nogle ordentlige klask i enden, før det begyndte at trække vejret.

Loven fik virkning fra 1. oktober 1976, men først i januar 77 kunne Statens Museums-nævn nedsættes. Inden da var DKM blevet inddraget i forhandlinger mellem Kulturministeriet, Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening om udformningen af de regler, som ministeriet skulle give for nedsættelsen af de nye amtsmuseumsråd. Efter at valget til Statens Museums-nævn havde fundet sted, gav Amtsrådsforeningen udtryk for utilfredshed med den valgte procedure. Man forlangte omvalg og indflydelse på udformningen af reglerne for amtsmuseumsrådenes sammensætning. Omvalget blev ved forhandling afværget, imod at man færdigforhandler reglerne for amtsmuseumsrådenes sammensætning inden nyvalget i 1978. I disse forhandlinger fastholder DKM opfattelsen af, at det er museerne i de enkelte amter, der nedsætter amtsmuseumsrådene, og at politisk repræsentation fra amtsråd og kommuneforening skal være mulig, dersom det ønskes lokalt. Museumsrådene konstituerer sig selv, og de politiske repræsentanter har stemmeret, men er ikke valgbar til Statens Museums-nævn, hvor de allerede er repræsenterede gennem deres organisation.

I forbindelse med sidste års repræsentantskabsmøde dannedes Samrådet af danske museumsorganisationer, omfattende repræsentanter fra Foreningen af Kunstmuseer i Provinsen, Foreningen af Kunstmuseer i Københavns-området, Foreningen af danske naturhistoriske Museer og Dansk kulturhistorisk Museumsfor-

ening. Det var den ny lov, som vi jo nu er fælles om, der inspirerede til dette samråd, som har den karakter, at det kun eksisterer, når der er noget at gå i samråd om.

Det var der den 29.-30. april 1977. Da afholdtes på Samrådets initiativ på hotel Kattegat, Bønnerup Strand, et længe bebudet, tre gange udsat lovmøde, til hvilket man havde indbudt det nyligt nedsatte museumsnavn til en drøftelse af arbejdet under den ny lov. Mødet gav udtryk for en massiv forventning om indsigt med de sager af konsekvens, som nu i Statens Museumsnavn behandles af kolleger, som vi for første gang selv har valgt. Spørgsmålet om kommunikation mellem Statens Museumsnavn, Amtsmuseumsrådene og de enkelte museer var overhovedet det mest påtrængende, og det kan kun glæde os, at man så hurtigt har taget dette til efterretning. Allerede i oktober udkommer det første nummer af et blad, som skal være bindeled mellem museerne i den demokratiske struktur, som den ny museumslov rummer.

Med afholdelse af lovmødet ville museerne ved denne valgperiodes indledning demonstrere deres vilje til og ønske om samarbejde om den ny struktur, der skal bygges op, og vi håber, at Statens Museumsnavn inden næste valg tager initiativ til at samle museerne til en slags status over det arbejde, der er sat i gang, og som skal videreføres efter valget.

I november måned, fra den 25.-27., afholdtes på Vingstedcentret fagligt orienteringsmøde med ca. 120 deltagere. Lakol, som ellers plejer at være rammen om disse møder, kunne vemodigt nok ikke længere rumme os, og Vingstedcentret viste sig heldigvis at være særdeles velegnet til formålet.

Foruden de sædvanlige orienteringsgrupper var det i år, til glæde for alle museumsmedarbejdere, muligt at danne en orienteringsgruppe for konservatorer.

Til et fællesarrangement havde man bedt de universitetsinstitutter, hvis uddannelse især tager sigte mod museumsbeskæftigelse, om at redegøre for deres uddannelsesformer. Under den følgende debat blev spørgsmålet om en museologiuddannelse rejst, og man rettede en opfordring til DKM om at gå videre med spørgsmålet. DKMs styrelse er af den opfattelse, at efteruddannelse og skoling af folk til museumsarbejde bedst, mest hensigtsmæssigt og mest økonomisk foregår efter, at de er ansat ved et museum. Da man på Odense Universitet er langt fremme med opbyggelsen af en museologiuddannelse på universitetsplan, har vi derfor rettet en henvendelse til Statens Museumsnavn og bedt dem om at sørge for, at spørgsmålet bliver taget op til en omfattende drøftelse mellem de interesserede parter.

I styrelsen drøftes muligheden for til februar at indlede afholdelsen af en række målrettede kurser af museologisk indhold med kort varighed og med et begrænset antal deltagere. Sommerkurset dækker nemlig ikke det behov for direkte belæring og information inden for forskellige felter, som givetvis er til stede på vidt forskellige områder blandt nytilkomne og gamle museumsarbejdere. Bag sommerkurserne har altid ligget den tanke at bringe museumsmedarbejdere af forskellig art og anciennitet sammen om tværgående drøftelser vedrørende museernes arbejdsfelt, men det er efterhånden, som kredsen udvides, svært at overse den kendsgerning, at der også er et behov

for mere målrettet at søge oplysning om specialiteter inden for de respektive arbejdsområder. Til en begyndelse vil vi forsøge at imødekomme det på den hermed anførte måde. Hvis det viser sig at blive en succes, kan vi jo sideløbende drøfte mulighederne for en fast kursusvirksomhed i museumskundskab, en tanke som snart i mange år har spøgt i kulisserne. Det er planen at sende en spørgeliste ud til medlemmerne for at efterlyse emner til undervisningen og dermed få et indtryk af, hvorledes emnerne skal prioriteres.

I marts måned, fra den 24.-26., afholdtes møde om formidling på Fuglsøcentret. Mødet havde 180 deltagere og var ligesom sidste år tilrettelagt af et udvalg med kontakt til DKMs styrelse. Det er vort indtryk, at mødet stort set forløb tilfredsstillende, og at der også i år var tilstrækkeligt stof til at motivere afholdelsen af et møde specielt om dette felt inden for museumsarbejdet. Forsamlingen har i alle tilfælde udtrykt ønske om også til næste år at afholde møde om formidling – måske dog et andet sted.

På museumskurset, som afholdtes på Gerlev Idrætshøjskole i juni måned, fra den 18.-26., var der 85 deltagere og 15 lærere. Vejret var prægtigt, omgivelserne ligeså prægtige, og som sådan fungerede stedet udmærket.

Man havde forsøgt at inddrage områdets natur, kultur og planlægning i museums-mæssig henseende mest muligt i undervisning og gruppearbejde, et forsøg som nok i nogle grupper ifølge deres emne lykkedes bedre end i andre. Som helhed er det dog indtrykket, at det fungerede. Man havde et konkret udgangspunkt for de drøftelser, der skulle føres, og man blev klar over hvilken region, man befandt sig i, ikke bare som turist og iagttager, men som deltager. En gruppe, publikumsservice og museumsteknik, måtte desværre udgå på grund af manglende tilmelding. Det var den gruppe, hvor man havde håbet at se nogle af de kustoder, som jo i virkeligheden i mange tilfælde udgør museumspersonalets direkte kontakt til publikum. Det ville have været morsomt at se dem iblandt os, så lad os derfor håbe, at vi finder nogle andre til at passe skranken, når vi næste år tager på kursus.

I den forbindelse vil jeg også gerne opfordre samtlige museer til at overveje at give deres folk mulighed for at deltage i vore kurser. Der er en tendens til, at det er de samme museer, der år for år sender deltagerne til kurset, medens det ønskelige naturligvis er, at så mange som muligt her får lejlighed til at træffe hinanden og drøfte fælles problemer.

I forbindelse med et styrelsesmøde i maj måned havde vi i DKM planer om at invitere repræsentanter fra de andre museumsorganisationer og -foreninger til en drøftelse og koordinering af de opgaver, f.eks. kursusvirksomhed og møder, som de forskellige foreninger mener at skulle varetage. Mødet blev på foranledning af kunstmuseerne og de naturhistoriske museer udsat til hen på efteråret, og inden længe vil vi altså tage initiativ til denne forhåbentlig højst nyttige og nødvendige drøftelse.

Fra de forskellige udvalg kan følgende meddeles:

Specialiseringsudvalget har til DKM afleveret en bearbejdelse og sammenfatning af den spørgeliste, som

blev sendt ud til samtlige danske museer. Det er, som man kan tænke sig, blevet en omfangsrig sag, som vil vække til modsigelse og besværgelser i samme øjeblik, den kommer medlemmerne i hænde. For at undgå dette unødige postyr vil jeg opfordre til, at man betragter den som et oplæg til en nødvendig indbyrdes drøftelse.

På Ørslev Kloster er alt vel. Det tilskud, som bevilgedes sidste år af Miljøministeriets beskæftigelsesmidler, har nu resulteret i, at alle klosterets tre fløje fremtræder med nyt tag, ligesom portnerboligen ved samme lejlighed har fået tegltag i stedet for eternittag. Udvalget har vedtaget at arbejde hen imod en yderligere istandsættelse af denne bolig, således at den kan inddrages i udlejningen af værelser. Når vi gerne vil udvide kapaciteten og i det hele taget vil have det til at præsentere sig smukt, hænger det sammen med, at jubilæumsudvalget, det udvalg, der arbejder med tilrettelæggelsen af DKMs 50-års jubilæum, har planer om at afholde årsmødet i jubilæumsåret 1979 i Viborg og dermed inddrage Ørslev Kloster i festlighederne. I samme anledning har man planer om gennem Museumstjenesten at udgive en kalender med motiver fra danske museumssamlinger til at afrive som postkort, når kalenderne er *brugt* – altså frit efter den kalender, som Kulturen i Lund har ladet fremstille.

Festlighederne på selve dagen, den 27. maj, vil af hensyn til pressen og de forbindelser til museumsforeningen, som vi gerne vil se i den anledning, finde sted i København.

Jeg nævnte før Museumstjenesten, som jo er et initiativ, der har udfoldet sig i perioden siden sidste årsmøde. Der er grund til at håbe, museerne bakker op om de tilbud, der fremsættes fra den kant, således at dette udmærkede initiativ kan få basis for at udvikle sig videre. Det fortjener det.

Arv og Eje fra 1976, »Det forsømte århundrede«, så lige netop dagens lys på sidste årsmøde. Om den kan det meddeles, at salget går over al forventning godt. Udover abonnementsalget er der allerede nu solgt mellem 500 og 600 eksemplarer. Og inden længe må der meldes ud-solgt.

Emnet for Arv og Eje 1977 bliver »Bordskik«. De første eksemplarer skulle efter planen foreligge i dag. Til næste år skal årbogen dreje sig om »Leg og Legetøj«, og vi beder som sædvanlig medlemmerne om at være opmærksomme på velegnet illustrationsmateriale til dette emne.

I jubilæumsåret 1979 skal Arv og Eje handle om danske museer og deres historie. Holger Rasmussen, der jo har arbejdet meget med dette emne, skriver bogen, og vi håber, at det bliver muligt gennem fondsmidler at forsyne den med et righoldigt og interessant illustrationsmateriale. Også her vil der være noget for medlemmerne at tænke over.

STOF er som sædvanlig udkommet, når der har været behov for det, dog efter nogens mening somme tider lidt lang tid efter, at de refererede begivenheder har fundet sted. Det hænger sammen med, at bladet først trykkes, når der er tilstrækkeligt stof til et nummer, og derved kommer noget nødvendigvis til at ligge lidt længe.

Et nyt formidlingstidsskrift har set dagens lys. Det vil vi gerne hilse velkommen. Det samme gælder den lokalhistoriske vejviser, som Dansk historisk Fællesforening har taget initiativ til. Vi tror, det bliver en meget nyttig bog til fremme af samarbejdet mellem institutionerne. Ligeledes vil vi gerne tilsige vores støtte til en revideret udgivelse af Håndbog for danske Lokalhistorikere, som Fællesforeningen har planer om. Lad os håbe, at det lykkes at engagere folk i dette store arbejde.

Til sidst vil jeg gerne sige velkommen til Dansk museologisk Forening, som er trådt i stedet for det, vi kaldte for Dansk Icom. Vi håber i DKM, at denne forening trods det nye navn fortsat vil stræbe efter at varetage danske museers interesser og relationer i forhold til udlandet.

Sammenslutningen af lokalhistoriske arkiver

Sammenslutningen af lokalhistoriske Arkiver har holdt sit repræsentantmøde på LO-skolen i Helsingør fredag den 26. august i forbindelse med årsmødet i Dansk historisk Fællesforening.

Rigsarkivar, dr. phil. Johan Hvidtfeldt valgtes til dirigent, og derpå fik formanden, skoleinspektør Strange Nielsen ordet for at aflægge årsberetningen.

Efter en almindelig velkomst rettede formanden en særlig velkomst til den nye landsarkivar for Sjælland, dr. Sune Dalgaard og til forgængeren, dr. Harald Jørgensen, som han takkede for et frugtbart og hjerteligt samarbejde, og han udtalte ønsket om, at dette gode samarbejde vil kunne fortsætte med den nye landsarkivar. Som særlig hilsen fik Harald Jørgensen overrakt et eksemplar af den netop udsendte vejledning for lokalhistoriske arkiver, hvis bind 2 især skylder hans gentagne efterlysninger af oversigter over arkivernes indhold sin tilblivelse.

Der var hilsener fra foreningens to æresmedlemmer, Hans Brandt og Olav Christensen, som begge var forhindret i at være til stede.

Medlemsstatus

I 1976 var medlemstallet 203 ordinære og 13 institutionsmedlemmer, og i det forløbne år er der kommet 21 nye arkiver til, mens et arkiv – Aabenraa – er overgået til Historiske Samlinger for Sønderjylland. Der er således nu 223 lokalhistoriske arkiver som medlemmer i SLA og fremdeles 13 institutionsmedlemmer. De nye medlemmer er de lokalhistoriske arkiver i Arden, Billund, Bramming, Drigstrup, Farum, Græsted, Højby, Jægerspris, Karlebo, Kerteminde II, Ledøje-Smørum, Nyborg, Ribe, Rødovre, Saltum, Skødstrup, Stevns, Sundsøre, Sønderhald, Tandslet og Vildbjerg.

Sekretærarbejdet

I forbindelse med overbibliotekar Hans E. Eriksens afgang fra styrelsen rettede formanden en tak til ham for

hans indsats i forbindelse med udarbejdelsen og distributionen af SLA's jubilæumsudstilling. Formanden takkede ligeledes Jan Horskjær, der havde påtaget sig at passe sekretærarbejdet indtil årsmødet.

Jubilæumsudstillingen

Udstillingen har været udlånt ca. 100 gange og er set af titusindvis af mennesker. Det ene eksemplar er arkiveret i Rigsarkivet, og de to andre beror hos sekretæren, hvor de fortsat kan lånes.

Konsulentbistand

Konsulentarbejde med at vejlede både ældre og yngre arkiver med udarbejdelse af vedtægter og med råd angående lønning af arkivarbejde har givet styrelsen meget at lave i det forløbne år. Som støtte til dette arbejde har kulturministeriet bevilget 4000 kr. af tipsmidlerne, og Strange Nielsen takkede for denne bevilling.

Lokalhistorisk Journal

Formanden kunne konstatere, at bladet er udkommet programmæssigt med fire numre årligt – altid med mere stof end der egentlig er beregnet plads til. Det kunne være ønskeligt, at det kom lidt oftere, eller at det blev udvidet. Selv om ministeriet også her har vist forståelse og har forhøjet sin støtte fra 7000 til 9000 kr. årligt, er økonomien noget tung. Der er dog heldigvis sket en stigning i antallet af betalende abonnenter til ca. 530 i 1976, hvortil kommer endnu en stigning i indeværende år. Der lød en tak til ekspeditor og redaktør for deres arbejde.

Registreringsvejledningen

Udvalget for registreringsnormer i de lokalhistoriske arkiver har afsluttet sit arbejde og har udsendt resultatet heraf et 3-binds værk, »Vejledning for lokalhistoriske Arkiver«, som alle SLA's medlemmer har modtaget i ét eksemplar. Ønsker man flere eksemplarer, vil de kunne købes, men prisen er endnu ikke fastsat.

Egentlig skulle udvalget have været færdigt med sit arbejde i fjor, men det viste sig, at opgaven ikke kunne løses på så kort tid. Den nu foreliggende vejledning er en udvidet og detaljeret udformning af de 2½ side i håndbogen »Lokalhistoriske Arkiver«, hvor registreringsarbejdet omtales. Noget centralt i vejledningen er det nye registreringsblad, som man håber, at mange arkiver vil bruge, selv om det er frivilligt, hvordan man vil registrere. Det vil gøre registreringen mere fyldestgørende og ensartet.

Folkelige bevægelser

Arbejdet med planlægning af indsamling af de folkelige bevægelses arkivalier fortsætter. Der er nu nedsat et tilsynsråd, der har fået en bevilling på 100.000 kr. til gennemførelse af en kampagne i det fynske område.

Strukturudvalget

Det strukturudvalg, som SLA nedsatte sidste år, har endnu ikke begyndt sit arbejde (på grund af rigsarkivarens sygdom). Sagen har derimod været drøftet med kulturministeriet, og der vil snarest blive indkaldt til møde om SLA's struktur.

Amtskredse under SLA

Den vedtægtsændring, som blev vedtaget på årsmødet i fjor, og som indebærer mulighed for oprettelse af amtskredse under sammenslutningen, har vist sig at fungere godt. Amtskredsen for Frederiksborg Amt var da dannet, og senere er der fulgt andre efter, nemlig Roskilde og Storstrøms amter, og der er forberedende arbejde i gang flere steder. Oprettelsen af amtskredse vil kunne indebære en strukturændring af SLA, og styrelsen er meget opmærksom på dette.

Med det medlemstal, SLA nu er oppe på, er det ikke muligt at dække behovet for kurser, vejledning, samarbejde og igangsættelse af aktiviteter gennem landsstyrelsens arbejde, og styrelsen finder det derfor meget nyttigt, at der dannes amtskredse i hele landet, og tilskynder medlemmerne til at gøre noget ved sagen hjemme.

I forbindelse med omtalen af amtskredse nævnte Strange Nielsen dannelsen af amtskredsen i Storstrøms amt. Her har amtet været med i en kortlægning af arkivarbejdet og udformningen af vedtægter, har besørget skrivarbejdet i forbindelse med oprettelsen af kredsen og har lagt hus til møderne. Amtets kulturudvalgsformand ledede det stiftende møde, og endelig har amtsmuseumsrådet været inddraget i arbejdet. De implicerede havde gode erfaringer med denne fremgangsmåde.

Formanden sluttede sin beretning med at opfordre de fremmødte til hver især hjemme i kommunerne at overbevise de bevilgende myndigheder om, at det kan betale sig at gøre en indsats for det lokalhistoriske arbejde.

Kursusvirksomheden

I forbindelse med formandsberetningen redegjorde Anders Friedrichsen for SLA's kursusvirksomhed, som han betegnede som en »rejsende højskole«. Han henviste til beretningen fra det planlæggende møde i Esbjerg (Lokalh. Journ. 1977 nr. 1, s. 14–15). »Vi er blevet store, og det kan mærkes,« sagde Friedrichsen. Der har været stor tilslutning til alle de tre grundkurser i denne sæson: Ringsted, Esbjerg og Viborg. Det er bl.a. gennem kurserne, vi er ved at finde vore strukturmæssige ben at stå på. Næste skridt på vejen bliver et fast undervisningsmateriale til kurserne og en stab af erfarne, trænedede instruktører.

Arkivmateriel

Endelig fremsatte Laust Kristensen et par orienterende bemærkninger angående SLA's påtænkte organisering af materialeindkøb af den slags, som ligger ud over, hvad arkivforsyningen kan dække. Der tænkes i den forbindel-

se på læseapparater, mikrofilm, bånd og båndoptagere m.v. Der føres for tiden forhandlinger til forskellige sider desangående.

Debat

Under den efterfølgende drøftelse fremkom enkelte bemærkninger fra salen. Bl.a. opfordrede overbibliotekar Ernst Tursø, Fredensborg, styrelsen til at starte en strukturdebat – ikke bare angående SLA's egen fremtidige struktur, men også angående en fælles målsætning for det lokalhistoriske arbejde i hele landet.

Formanden lovede en hurtig behandling i styrelsen, og derpå blev beretningen godkendt.

Regnskabet

Kassereren, sognepræst Laust Kristensen forelagde regnskabet, der udviste en kassebeholdning på 4.146 kr. mod 8.389 kr. i fjor. Det er den udstrakte kursusvirksomhed, der har tæret på beholdningen. Balancen var på 40.177 kr. mod 37.217 kr. i 1976.

En forespørgsel angående nogle dunkle punkter m.h.t. bladets regnskab besvarede kassereren ved at oplyse, at det var de to regnskabsår, der ikke passer sammen. – Regnskabet godkendtes.

Kontingentforhøjelse og omlægning af regnskabsåret

Styrelsen havde foreslået en kontingentforhøjelse på 75 kr. årligt (fra 125 til 200 kr.) for ordinære medlemmer og uændret 100 kr. for institutionsmedlemmer. Ønsket om en forhøjelse begrundede styrelsen med den kraftige forøgelse af kursusaktiviteterne i forbindelse med de almindelige prisstigninger.

Nogen drøftelse udspandt sig under behandlingen af dette forslag. Der fremkom forslag om procentvis kontingent, om omlægning af regnskabsåret, så det følger kalenderåret, samt diverse spredte bemærkninger.

Forhandlingen endte med, at man enedes om at forhøje kontingentet som foreslået, at opkræve tre fjerdedele af det i indeværende år og fuldt kontingent for næste år i første kvartal.

Indkomne forslag

Fra lederen af Lokalhistorisk Samling i Hammel, Arne Gammelgaard, var kommet forslag om, at SLA's årsmøde holdes om lørdagen, så folk, der har langt at rejse, også kan nå at være med. (I år lå det fredag kl. 13.30). Formanden udtalte, at styrelsen er positivt stemt over for forslaget.

Valg

Formanden genvalgte.

Næstformanden, overlærer Niels-Jørgen Hansen, gen-

valgte, og til den ledige post i styrelsen valgte efter dennes indstilling arkivar, lærer Jan Horskjær, Silkeborg.

Da der ikke fremkom noget under Eventuelt, kunne dirigenten slutte mødet kl. 15.45.

Sammenslutningen af lokalhistoriske foreninger

Repræsentantmødet i Sammenslutningen af lokalhistoriske Foreninger foregik fredag den 26. august om formiddagen på LO-skolen i Helsingør.

Formanden, Ole Warthoe-Hansen, kunne byde velkommen til en meget stor forsamling, der valgte formanden for Dansk Historisk Fællesforening, lektor Vagn Skovgaard-Petersen, til dirigent.

I beretningen bød formanden velkommen til 7 nye foreninger: Byforeningen for Odense, Egnshistorisk Forening for Hvalsø Kommune, Rødovre lokalhistoriske Samfund, Lokalhistorisk Forening for Sønderhald Kommune, Græsted lokalhistoriske Arkivforening, Højby lokalhistoriske Forening, Hinnerup kommunes egnshistoriske Forening.

Det samlede foreningstal er 62, og medlemstallet er opgjort til ca. 32.000.

Formanden gav nogle foreløbige oplysninger fra de indsamlede spørgeskemaer, men den endelige samlede opgørelse vil først foreligge senere.

Gode tilskud

Sammenslutningen havde fra kulturministeriet modtaget 8.000 kr. til den lokalhistoriske konsulentordning og 7.000 kr. til driften af Lokalhistorisk Journal sammen med SLA. Desuden var modtaget 4.000 kr. til sognehistorisk kursus på Sostrup slot og for nylig 15.000 kr. ekstraordinært til fordeling mellem de lokalhistoriske foreninger uden for amtsamfundene.

Formanden takkede kulturministeriets repræsentanter for den udviste velvilje.

To nye bøger

Det af Dansk Historisk Fællesforening nedsatte udvalg om den lokalhistoriske undervisningssituation har gjort sit arbejde færdigt samt forberedt to udgivelser på 2 år. I løbet af dette efterår vil der udkomme to bøger: Hjælpe-midler til lærere i lokal- og kulturhistorie. Den ene kommer i DHF's håndbog-serie, den anden – en idébog, fuld af kontante oplæg – vil specielt udgå til amtscentralerne og de lærere, som flokkes i disse nyindrettede kraftcentre.

Det sognehistoriske kursus på Sostrup slot, der blev forberedt og gennemført med Finn H. Lauridsen som leder, var fuldt belagt med 35 deltagere, og der var 15, som måtte afvises.

Det sidste fremstød for Lokalhistorisk Journal havde foreløbig givet 76 nye abonnenter. Det betød i abonnementsindtægt 2.280 kr., men udgiften androg ca. 7.000

kr. Abonnementsblanketterne kommer ofte lang tid efter udsendelsen.

Formanden omtalte udstillingen fra Lokalhøistorsk forening i Ryslinge og flere mærkesager fra arbejdet rundt i landet.

Konsulent-aktivitet

Den lokalhistoriske konsulent, Verner Bruhn, oplyste, at der i det forløbne år havde været en stor aktivitet i arbejdet. Af indgåede henvendelser havde der været 146 og af udgående 170. 12 manuskripter var gennemgået. Henvendelserne spreder sig over et vidt felt. Om de tilsendte manuskripter sagde Verner Bruhn, at kvaliteten har været meget dårlig, og han fandt det vigtigt, at de lokale skribenter ude omkring får hjælp. Den bebudede håndbog i DHF-serien beregnet for lokalhistoriske skribenter er hårdt tiltrængt.

Hvervning og udstilling

I debatten rejste Benny Boysen, Historisk Samfund for Ringkøbing amt, spørgsmålet om brochuren for Lokalhøistorsk Journal ikke var for kostbar en investering.

Warthoe-Hansen bemærkede, at udgiften kan ventes dækket i løb af tre år, og Finn H. Lauridsen sagde, at den fortsatte hvervning er spørgsmålet om Journalens eksistens.

Sekretæren, Ebbe Fels, og Henrik M. Jansen gav nogle oplysninger om, hvorledes udstillingen fra Ryslinge er, og på hvilke betingelser den kan fås. Prisen er 50 kr. for 14 dage, og der er tale om syv plancher.

Indviklet mellemregnskab

Kassereren, J. Ingemann Pedersen, forelagde regnskabet med udførlige kommentarer. Balancen var 87.218 kr., og der sluttedes med en kassebeholdning på 17.728 kr.

Ejlif Salomonsen, Viby lokalhistoriske Samling, kunne ikke få regnskabet for Lokalhøistorsk Journal til at passe med hensyn til forholdet til SLA.

Der blev fremsat forskellige bemærkninger herom, blandt andet at det kun var et formelt forhold.

Godkendelse af regnskabet blev givet med den bemærkning, at der til næste år redegøres for det økonomiske forhold mellem SLF og SLA vedrørende Lokalhøistorsk Journal, før regnskabet kommer til godkendelse.

Budgettet blev godkendt, og det vedtoges, at kontingentet bevares uændret med 4 procent af kontingentmassen, dog mindst 60 øre pr. medlem.

Formanden, Ole Warthoe-Hansen, og de to styrelsesmedlemmer, J. Ingemann Pedersen og Finn H. Lauridsen, blev genvalgt. Til revisor genvalgte Hugo Lindholdt og til styrelsessuppleanter Benny Boysen og Henrik Jansen.

Amtsbeskrivelserne

Amtsbeskrivelsernes udgivelse blev forelagt af Finn H. Lauridsen. Der var tidligere udsendt Ribe amt og Viborg

amt, og udgifterne til fremstillingen var siden steget ret betydeligt. Foruden de eksemplarer, der var uddelt til medlemmerne i de to amtsamfund, havde SLF købt et oplag af hver, og der var stadig noget tilbage af disse. Der forelå ikke noget direkte forslag fra bestyrelsen. Et forlag havde haft samme idé, men ville ikke være med til den pris, der var tale om.

Efter forskellige bemærkninger henstilledes til styrelsen at undersøge, om der var nogen mulighed for en samlet udgivelse af de resterende værker.

Fordeling af penge

Med hensyn til de 15.000 kr., der af Kulturministeriet var stillet til rådighed til fordeling blandt foreningerne uden for amtsamfundene, havde formanden formuleret et forslag til grundlag herfor. Retningslinierne skulle være, at de nye foreninger, der var indmeldt i dette år, først burde tilgodeses. Efter en nærmere motiveret ansøgning kunne der gives tilskud til nødvendige opgavers løsning. Hvis der blev penge til overs, fordeles disse til de øvrige, ellers ikke tilgodesete foreninger.

Der var forskellige udtalelser om forslaget, og Verner Hansen, Lolland-Falsters historiske Forening, mente ikke, der burde anlægges en så streng målestok som de i dette år indmeldte foreninger.

Årsmøde om lørdagen

Østjysk Hjemstavn havde sendt et forslag om, at SLFs generalforsamling ikke blev holdt om fredagen, men om lørdagen, da man mente, at det ville give mulighed for, at flere foreninger kunne blive repræsenteret.

Vagn Skovgaard-Petersen mente, at det var en henvendelse, der burde gå videre til DHF, og det var ikke umuligt, at forslaget kunne gennemføres.

Der var afsat to timer til repræsentantmødet, men det viste sig at være for lidt, så de sidste punkter måtte force-res noget igennem, for at der kunne sluttes til tiden.

Verner Hansen

Dansk historisk fællesforening

Årsmødet afholdtes i år på LO-skolen i Helsingør, hvor deltagerne også var indkvarteret. Årsmødet havde stor tilslutning – ialt ca. 230 mennesker – desværre også af medlemsrepræsentanter, der ikke havde tilmeldt sig i forvejen. Sidstnævnte skabte store vanskeligheder både for arrangørerne og for de deltagere, som havde tilmeldt sig rettidigt, men som der ikke altid var plads til.

Foruden den sædvanlige udstilling af foreningernes årbøger var der på LO-skolen arrangeret en udstilling om lokalhistorie af Lokalhøistorske arkiver i Frederiksborg amt, en udstilling arrangeret af Institut for europæisk Folkelivsforskning om instituttets arbejde, museerne i Nordsjælland havde ophængt museumsplakater, og en samling fotografier fra årsmødet 1976 i Åbenrå optaget af arkivbetjent Lind Petersen, Aabenraa, var lagt frem til beskuelse og evt. køb.

Årsmødet indledtes fredag d. 26. august om formiddagen med SLFs repræsentantskabsmøde. Efter en fælles frokost fortsattes om eftermiddagen med SLAs og DKMs repræsentantskabsmøder (se referater foran). Om aftenen holdtes fællesmøde, hvor der først vises en kortfilm af Lennart og Alice Sten med titlen »Vi mødes i forsamlingshuset«. Filmen fulgtes med levende interesse, og formanden gjorde opmærksom på, at Lennart og Alice Sten gerne ville have forslag til emner, som vi kunne tænke os at prioritere.

Derefter gik man over til aftenens drøftelse af vore fællesopgaver i lokalsamfundet med Verner Bruhn, Else-Marie Boyhus og Henning Bender som indledere.

Verner Bruhn fandt, at det lokalhistoriske arbejde red på en bølge af interesse, som ikke truedes af kulturfjendtlighed, men af forvirring i vort kulturbegreb, der måtte drejes bort fra nostalgisk pop. Foreningerne, som han repræsenterede i denne forbindelse, havde traditionelt en opgave i udgiverarbejde og litteratur samt i støtte til museers og arkivers arbejde, men måtte også tage nye opgaver op, f.eks. ved at gå ind i den lokale debat om egnsplanlægning, og om faget histories stilling i skolen. Det ville støtte arbejdet, om man amtsvis lavede et miniDHF, f.eks. med halvårige mødedage med drøftelser og gensidig orientering.

Museumsinspektør Else-Marie Boyhus overvejede den uddannede historikers stilling i det lokalhistoriske arbejde, men så ingen modsætning mellem historikernes forskning og formidlingsarbejdet. Alle har en medfødt historisk sans, som de kan lære at bruge. Hun nævnte eksempler på, hvorledes hun havde forsøgt at formidle det at beskæftige sig med forskning og havde mødt en mægtig respons. Nostalgien kan modvirkes ved engagementet i egen fortid og ikke i et romantisk billede af fortiden. Lokalt går kulturlivet godt, men på landsplan mangler man en tilsvarende interesse også for den nationale histories placering i samfundet, måske bl.a. fordi vi ikke forstår at udtrykke os i et kulturpolitisk sprog.

Arkivar Henning Bender påpegede den eksplosive udvikling af de lokalhistoriske arkiver, der selvfølgelig havde givet anledning til problemer. Han omtalte den skepsis, de lokalhistoriske arkiver mødte fra statens arkivvæsen sidst ved behandlingen af kassationscirkulæret vedr. primærkommunerne. Hvis denne skepsis ikke blev overvundet, kunne den grundfæste en modsætning mellem rigshistorie og lokalhistorie og mellem professionelle og amatørhistorikere. Han mente dog, at modsætningerne kunne fjernes og pegede på forskellige muligheder herfor, bl.a. strukturændringer, evt. ved deling af landsarkiverne. Da tiden var fremskreden, blev den efterfølgende diskussion ret kort.

Warthoe-Hansen omtalte mulighederne for at etablere fælles undersøgelser i større målestok mellem flere lokale områder.

Margit Mogensen, hvis arbejdsområde i Landsarkivet for Sjælland bl.a. omfatter forholdet til de lokalhistoriske arkiver, gjorde rede for de tanker, hun havde gjort sig om landsarkivernes opgaver, og nævnedes bl.a. fremstillingen af kopimateriale, foredragsvirksomhed, udgivelsen af registraturer og udstillingsvirksomhed.

Anders Friedrichsen gik ind for, at foreningerne formidle-

de en mødevirksomhed på lokalt plan, således som Verner Bruhn havde foreslået. Arne Gammelgaard støttede tanken om, at man går aktivt ind i egnsplanlægningen. Strange Nielsen lovede, at spørgsmålet om kassationscirkulæret ville blive taget op i SLAs styrelse.

Vagn Skovgaard-Petersen efterlyste flere gode ideer og spurgte, om man nogen steder var i gang med en egnskalender eller andre oplysningsopgaver. Laust Kristensen fremhævede, at de lokalhistoriske arkiver også må være lokale historiske værksteder. Per Nyord fortalte om, hvordan man på Stevns havde haft glæde af at invitere tilflyttere til sammenkomst. Jens Holmgaard sluttede sig til tanken om de lokalhistoriske arkiver som historiske værksteder med bl.a. de opgaver at indsamle materiale i lokalsamfundet, anskaffe kopier samt at have kendskab til arkivmaterialet. Ang. Henning Benders strukturforslag gjorde han opmærksom på, at arkiver bliver dyrere pr. indbygger jo mindre de er, og at det kan skabe problemer at amtsgrænserne er labile. Han kunne evt. tænke sig oprettelse af et kassationsnævnet med repræsentation fra SLA. Hans Hviid fortalte om, hvordan der i Kerteminde var opstået et samarbejde med kommunen om bevarelse af de tidligere sognerådsarkiver.

Efter diskussionen var der natmad på LO-skolen.

Lørdag formiddag var der byvandring arrangeret af Helsingør kommune. Den indledtes på LO-skolen med at formanden for kommunens kulturelle udvalg, Osvald Christensen, bød deltagerne velkommen på byens vegne, hvorefter afdelingsingeniør J. Eckhardt-Hansen gjorde rede for de overvejelser, teknikerne gjorde sig om bybevaring. Foredraget var ledsaget af lysbilleder og fulgtes op af omvisning i byen ved kommunens arkitekter. Både foredrag og omvisning gennemførtes forbilledligt og var særdeles relevante for mange af deltagerne.

Kl. 13 afholdtes Dansk historisk Fællesforenings repræsentantskabsmøde.

1. Til dirigent valgtes fhv. landsarkivar, dr.phil. Harald Jørgensen, der, efter at have konstateret, at mødet var lovligt indkaldt, gav ordet til formanden.

Formanden udtalte mindeord over stationsforstander N. M. Thordrup, Langå, amtmand Edelberg, Vejle, fabrikant Carl Petersen, Gilleleje, Stanley Madsen, Esbjerg og postmester Ove Rørsted, Viborg, og aflagde derefter flg. beretning:

2. Formandens beretning.

Beretning om DHFs virksomhed i året 1976/77

Efter nogle oplysninger om medlemstal m.v. vil beretningen gå nøjere ind på tre områder, der har ligget styrelsen stærkt på sinde og lagt beslag på en god portion arbejdskraft. Dernæst redegøres for den øvrige virksomhed, og beretningen munder ud i nogle overvejelser af mere principiel natur.

Medlemstallet er nu oppe på 496, en fremgang på 31. De fordeler sig med 62 i SLF, 235 i SLA, 136 i DKM samt 63

ikke sektionsdelte medlemmer. Jeg byder velkommen til foreningerne: Byforeningen for Odense, Egnshistorisk forening for Hvalsø Kommune, Rødovre lokalhistoriske Samfund, Lokalhistorisk forening for Sønderhald Kommune, Græsted lokalhistoriske Arkivforening, Højby lokalhistoriske Forening og Hinnerup Kommunes egnshistoriske Forening. Endvidere til de lokalhistoriske arkiver i Arden, Billund, Bramming, Drigstrup, Farum, Græsted, Højby, Jægerspris, Kerteminde II, Ledøje-Smørum, Nyborg, Ribe, Rødovre, Saltum, Skødstrup, Stevns, Sundsø, Sønderhald, Tandslet og Vildbjerg samt til Industrimuseet i Horsens og Slangerup Museum.

Efter sidste repræsentantskabsmøde konstituerede styrelsen sig med museumsinspektør Jørgen Slettebo som næstformand, direktør Ejgil Betzer-Pedersen som kasserer, arkivar Helle Linde som sekretær og universitetslektor Claus Bjørn som redaktør af Fortid og Nutid. Styrelsens øvrige medlemmer er de tre sektionsformænd, overlærer Ole Warthoe-Hansen (SLF), skoleinspektør A. Strange Nielsen (SLA) og museumsinspektør Ulla Thyrring (DKM) samt lederen af Lokalhistorisk Afdeling, universitetslektor Knud Prange. Håndbogsserien er blevet redigeret af universitetslektor Herluf Nielsen.

Som det fremgår af regnskabet har DHF i regnskabsåret 1976/77 modtaget *tilskud* fra Kulturministeriet på 29.000 kr., fra Undervisningsministeriet på 6000 kr. og fra Dansk historisk Fællesfond på 1.640 kr. Dertil kommer i regnskabsåret 1977/78 nogle ekstraordinære tilskud, som jeg vil vende tilbage til. – Kulturministeriets tilskud til de lokalhistoriske foreninger har i år været på 75.000 kr., som er fordelt efter indstilling fra DHF efter de sædvanlige retningslinier. Efter aftale med DHF har SLF søgt om et særligt tilskud til nyoprettede og økonomisk svagt funderede foreninger og har fra Kulturministeriet modtaget 15.000 kr. For disse bevillinger vil vi udtrykke en hjertelig tak.

Som nævnt er der tre områder, der har ligget styrelsen på sinde. Det er arbejdet for en styrkelse af historieundervisningen, for sikring af kilderne til de folkelige bevægelers historie samt forarbejdet til en ny udgave af Håndbog for Lokalhistorikere. Det er opgaver, der alle kræver en stor og fælles indsats.

Svækkelsen af *historieundervisningen* i skolerne skal for tiden næppe imødegås gennem resolutioner, men gennem et konstruktivt tilbud af gode ideer og materialer; vi har ment, at lokalhistorien er et felt, hvor der ligger frugtbare og udnyttede muligheder. Som bekendt nedsatte DHF i sommeren 1975 et udvalg, der skulle beskæftige sig med forholdet mellem lokalhistorien og undervisningsområdet. I fjor afleverede udvalget, der havde Verner Bruhn som formand, en fyldig redegørelse for sine undersøgelser samt en række forslag til initiativer. Den næste fase har været forberedelsen af de praktiske udspil; arbejdet er her udført af et koordineringsudvalg bestående af Verner Bruhn fra DHF, adjunkt Henrik Fangel fra Foreningen af gymnasie- og hf-lærere i Historie, lærer Frank Lauridsen fra Dansk Historielærerforening og amtscentralleder Leif Gotfredsen fra Kontaktudvalget for amtscentralerne.

Forberedelserne er nået vidt. Det gælder håndbogen til de lærere, der vil undervise i lokalhistorie. Den redigeres

af seminarielektor Leif Ingvorsen og udsendes i DHFs håndbogsserie; den er færdigskrevet, og manuskriptet er – bortset fra billedstoffet – afleveret. Det gælder endvidere idébogen med forslag og praktiske råd, beregnet først og fremmest på amtscentralerne. Et stort arbejde er her udført af viceinspektør Kamma Varming, museums-pædagog Ove H. Nielsen og Leif Gotfredsen. Denne idébog udsendes netop i disse dage til amtscentraler, museums-pædagoger, konsulenter m.fl. Langt fremskredet er også forberedelsen af lokale arbejds kredse i hele landet. Deres opgave vil blive at få ideer til og evt. også fremstillet et egnet lokalt undervisningsmateriale, – et arbejde, der naturligt vil foregå i nær kontakt med amtscentralerne og Landscentralen for Undervisningsmidler. Forarbejdet er gjort, sådan at de lokale arbejds kredse skulle kunne etableres i nær fremtid gennem et net af lokale tillidsmænd landet over. Det er vigtigt, at udvalget kan trække på kredsen her.

Den forberedende fase er således ved at være afsluttet; det næste og sidste år i treårsprojektet bliver et aktionsår, hvor vi meget gerne skulle nå langt ud med lokalhistoriske tilbud til undervisningen.

Indsamling og sikring af *kilderne til de folkelige bevægelers historie* er en opgave, som vi i Dansk historisk Fællesforening føler en særlig forpligtelse overfor. Fra forskellige undersøgelser ved vi, at der i skabe og skuffer endnu findes et værdifuldt materiale rundt i landet til belysning af den folkelige virksomhed i foreninger af mange slags, – vi har bl.a. kunnet trække på de erfaringer, som friskolelærer Eilif Frank har høstet under sin talentfulde indsamling af kilder til friskolernes historie. Vi ved også, at vi har brug for et materiale, – jeg kan her blot citere Claus Bjørns foredrag på DHFs møde i Odense: »Ingen af de centrale folkelige bevægelser er tilstrækkeligt kortlagt, eller sagt på en anden måde, ingen lokalitet i det danske samfund er så indgående behandlet, at tilslutningen til de forskellige sammenslutninger blot et enkelt sted er belyst«. Endelig ved vi, at det haster med et redningsinitiativ både på land og i by. Generationsskiftet truer det materiale, der kan belyse tidligere tiders økonomiske, politiske og åndelige fællesskab.

På grundlag af betænkningen fra det nedsatte DHF udvalg indbød vi i fjor repræsentanter fra en lang række foreninger og gennemdrøftede sagen med dem. Et tilsynsråd med rigsarkivaren i spidsen har derefter ført sagen videre. I Nordjylland er en storstilet indsats gjort af de lokale kræfter med arkivleder Henning Bender som koordinator og inspirator; der kan peges på smukke resultater i form af protokoller, regnskaber, breve m.v., sikret og registreret. Vi står nu over for at gå i gang på Fyn, der måske mere end nogen anden landsdel i den offentlige bevidsthed er blevet forbundet med de folkelige bevægelser. Vi har søgt og fået en bevilling fra Statens humanistiske Forskningsråd på 98.618 kr.; vi har været så heldige at kunne knytte Margaretha Balle-Petersen til arbejdet, – fra sine undersøgelser over foreningslivet omkring de danske forsamlings- og missionshuse har hun nyttige erfaringer; Rigsarkivet har endvidere i nogle måneder delvis frigjort arkivar Hans Sode-Madsen. Det skulle således også blive muligt at få nogle indgangsveje gennem de landsdækkende foreningers arkiver, oplysnin-

ger om tidligere tiders lokale formænd, sekretærer osv. Men vigtigst er naturligvis de lokale, personlige kontakter, de er fundamentet i dette arbejde. DHF har indbudt til et lokalhistorisk møde om sagen i Odense den 8. september. På lidt længere sigt håber vi naturligvis, at arbejdet kan videreføres i andre dele af landet.

Håndbog for danske Lokalhistorikere udkom 1952–56 under Johan Hvidtfedts redaktion. Den har været og er stadig et meget påskønnet hjælpemiddel, – trods flere fotografiske oplag er den nu totalt udsolgt. Det siger sig selv, at de 25 år, der er gået, siden dette flagskib blev søsat, har bragt mange resultater, der må med i en ny udgave. DHF har drøftet sagen med en række fagfolk, og et udvalg med Knud Prange som formand og stud.mag. Erik Alstrup som sekretær har udført et betydeligt forberedende arbejde; i vurderingen af gamle og nye opslagsord er der hentet hjælp hos en del institutioner og særligt kyndige.

Jeg vil gerne understrege, at denne nyudgivelse er et krævende og ikke ganske billigt arbejde, hvor vi må trække på mange menneskers hjælp. Vi har søgt Kulturministeriet om bistand og her i sommer modtaget 15.000 kr. Jeg nævner om lidt en anden ekstraordinær bevilling til Fortid og Nutid, men benytter allerede her lejligheden til at sige: vi har adskillige gange erfaret, at der i dette ministerium er en forståelse for det historiske og folkelige arbejdes betydning, en forståelse, der viser, at ministeriet ikke bærer sit navn med urette.

Vi arbejder ihærdigt videre med opgavens løsning. Men det er endnu for tidligt at sige noget om, hvornår vi atter kan tilbyde en håndbog for danske lokalhistorikere. Vi lægger vægt på, at opgaven løses inden for DHF.

Når jeg har fremhævet de tre her omtalte højtprioritære opgaver, må man ikke deraf slutte, at så har det øvrige arbejde ligget stille. Der er også andre ting, der kunne fortjene en udførligere omtale, men så blev beretningen for lang.

Først vil jeg med glæde konstatere, at *Fortid og Nutid* nu er ført ajour efter i en periode at have været nogle årgange bagud. Det har for det kraftanstrengelse, først og fremmest af redaktøren, Claus Bjørn, men økonomisk også af DHF. Det skulle gøres, og det er gjort. For at klare det derved fremkomne underskud bad vi Kulturministeriet om en engangshjælp; som jeg antydede før, har vi her i sommer med tak modtaget 50.000 kr.

Som de fleste her vil vide, er Fortid og Nutid et fremragende tidsskrift. Tiden må nu være inde til at følge denne erkendelse op, sådan at vi alle sørger for at skaffe nye abonnenter. En særlig brochure om Fortid og Nutid samt billedværket udsendtes i december 1976 og stimulerede salget af begge publikationer. Fortid og Nutid har et abonnentstal på omkring de 1200. Det bør ikke være umuligt, at vi i løbet af efteråret kan få det tal fordoblet. Hermed er der fremlagt en opfordring til alle vore medlemmer.

I *håndbogsserien* udkom omkring sidste årsmøde Erling Olsens Statistik for historikere. Siden da er udsendt 3. oplag af Halds Stednavne og Kulturhistorie samt et nyt oplag af Worsøes to bøger, Grundbog i Slægtsforskning og Slægthistorie, en Vejledning. Senest er udsendt et optryk af Bauers Calender. I 1. korrektur foreligger nu Knud Pranges Heraldik og Historie; der er her tale om en

2. og stærkt udvidet udgave. Som nævnt har Leif Ingvorsen afleveret manuskript til en håndbog, der behandler undervisning i lokalhistorie.

Som det vil være mange bekendt har Vibeke Nielsen arbejdet på at forberede en ny og større udgave af »Lokalhistorisk Vejviser«. Hun er nu ved vejs ende, og det bliver en nyttig bog i det daglige arbejde. Foruden indledninger om DHF og sektionerne bringer den såvidt muligt fuldstændige fortegnelser over alle foreninger, arkiver og museer. Manuskriptet er afleveret.

Regnskabet for det *danmarkshistoriske billedværk* er fra i fjor overtaget af DHFs kasserer; det reviderede regnskab for den tidligere periode er fremlagt særskilt. Salget går støt og langsomt, for året som helhed gennemsnitligt et eksemplar om dagen. Men derudover har Ribe amts-historiske Samfund markeret sit 75 års jubilæum i år ved bl.a. at købe 200 eksemplarer af værket. Sammen med vor tak ønsker vi til lykke og udtrykker håbet om mange jubilæer i den kommende tid!

DHF er også med i løsningen af andre opgaver: i tilsynsrådet bag den kommende lokalbibliografi, i udgivelsen af Dansk historisk Bibliografi og i Landsudvalget til indsamling af gamle billeder. I år når jeg ikke at komme nærmere ind på arbejdet her, da jeg gerne vil fremlægge en lidt besværligere sag.

Ekspeditionen af vore bøger har i dette år fungeret tilfredsstillende for boghandlersalgets vedkommende og overordentlig utilfredsstillende, når det gælder salget til vore medlemmer, altså til særpriser. Urimelig lang ekspeditionstid, talrige klager til kassereren, sekretæren og mig fra medlemmer, der ikke fik, hvad de havde bestilt, til tider også venlige forespørgsler om mulighederne for at få lov til at betale. På denne baggrund er styrelsen i færd med at etablere en nyordning, der må omfatte såvel et kontor som en anden ekspedition for salget til medlemmerne. Vi må benytte lejligheden til at få et kontor, der både kan stimulere salget og aflaste kasserer og sekretær.

Et spørgsmål, der også har voldt en del besværligheder, er vedtægterne, men dem vil jeg vende tilbage til under det særlige punkt. Inden jeg slutter denne del af beretningen, vil jeg tilføje nogle ord om *årsmødet*. For de fleste af os er årsmøderne en gunstig lejlighed til at få drøftet store og mindre spørgsmål med andre historikere og derigennem også få del i andres erfaringer. Fra tid til anden vil det imidlertid være nødvendigt at ændre rammerne. For et par år siden gennemførte vi, at sektionernes møder ikke måtte overlappes hinanden, såfremt der overhovedet var mulighed for at undgå det. Det var en god reform. Nu er der i SLA og SLF udtrykt ønske om, at disse sektioners møder må ligge om lørdagen, idet det kan være vanskeligt for en hel del repræsentanter at deltage i møder allerede om fredagen. Det er et velmotiveret ønske, som styrelsen må gøre meget for at imødekomme. Yderligere en reform vil være nødvendig: det stigende medlemstal og dermed det voksende antal repræsentanter på årsmøderne nødvendiggør, at repræsentantskabsmøderne må kunne benytte sig af et stemmeseddelsystem; der må ikke kunne opstå tvivl om, hvem der repræsenterer hvad. Det er ikke ofte, vi har egentlige afstemninger, men styrelsen bør naturligvis sikre, at en afstem-

ning kan finde sted på betryggende måde, – og det ville næppe være muligt i dag. Det er et spørgsmål, styrelsen vil klare inden næste år.

Det er vistnok fremgået, at der foregår ikke så lidt i DHF-sammenhæng. En hel del drejer sig naturligvis om økonomiske, strukturelle og administrative spørgsmål, men vi er i styrelsen enige om sigtet, – det de gamle kaldte »oplivelsen af den historiske sans«. Derom skal mine afsluttende bemærkninger handle, idet jeg i år lader struktur- og informationsproblemerne ligge, skønt disse emner er vigtige nok.

Det *historiske arbejde* i Danmark er i disse år omfattende og for de fleste af os ikke ganske overskueligt. Nye forskningsområder inddrages – lidt i flæng kan nævnes industrialismens bygninger og boliger, arbejderbevægelsens historie, skole- og uddannelseshistorien, studiet af kvindehistorien og af emigrationen; af lidt ældre dato er kulegravningen af besættelsestidens historie, ødegårdsprojektet og studiet af vækkelserne og de kirkelige retninger. Talrige arkæologiske undersøgelser er i gang. På DHF-mødet i fjor hørte vi om grænseregionsforskningen. Interessen for socialhistoriske sammenhænge, forholdet mellem grupper og helhed, er stor, og det samme gælder interessen for at finde mønstre i samfundsudviklingen, – udtrykt f.eks. i rapporten til det nyligt afholdte nordiske historikermøde, hvor emnet var urbaniseringsprocessen.

Det er klart, at Fællesforeningen efter bedste evne støtter, styrker og deltager i denne aktivitet. Det er en gylden regel, at et historisk arbejde må bedømmes på, hvor frugtbart det er, om det åbner for ny viden og fører til nye spørgsmål, og der er meget igangværende arbejde, der synes at blive frugtbart.

Fællesforeningen er stor og vidtspændende, men den har alligevel et præg, og det kan være nyttigt nu og da at gøre forsøg på en beskrivelse. Det har fra første færd været kendtegnende, at Fællesforeningen forstod Danmarkshistorie ikke alene som statens historie, men som samfundets, folkets, de danske landsdeles historie. Den har stedse hævdet, at denne historie skal skrives konkret, anskueligt og nuancerigt på grundlag af viden om livet i de mange små samfund. Den har understreget, at lokalhistorien har værdi både for det lokale samfund og for helheden – det er menneskers vilkår og overskuelige sammenhænge, vi må indfange, hvis historien ikke skal blive unødigt abstrakt og luftig; det enkelte menneskes særpræg og indsats ikke at forglemme, men set i sammenhæng med de muligheder, samfundet kunne byde. Udsigt, men med jordforbindelse, karakteriserer mange artikler i de amtshistoriske årbøger og andre lokalhistoriske skrifter.

En ting til hører med til Fællesforeningens særpræg. Det er det synspunkt, at det historiske arbejde principielt er en helhed, at enhver solid og nuanceret historisk undersøgelse er en værdifuld brik i helheden, den være sig sprog- eller socialhistorisk, på rigsplan eller lokalt. Som historikere er vi – modsætninger og uoverskuelighed til trods – fælles om en meget stor kulturopgave. Det er det synspunkt, der mere end noget andet synes karakteristisk for Fællesforeningen.

Efter formandens beretning aflagde Knud Prange beretning om Lokalhistorisk Instituts virksomhed:

Siden sidste årsmøde har instituttet udgivet 3 publikationer (Zenius, Villadsen og Ejlersen). Takket være tilskud fra fonds kan de sælges til en rimelig pris, og afsætningen har da også været god. I det ene tilfælde skyldes det ikke mindst, at inst. har fået en professionel pressemand til at lancere bogen, og det har givet en helt fantastisk pressedækning. Udgivervirksomheden er til megen glæde for instituttet, men betyder tillige en stor arbejdsbelastning for en en-mandsinstitution. Der er også andre arbejdsopgaver, der heller ikke må forsømmes.

En meget vigtig opgave er at gøre studerende interesserede i lokalhistoriske problemstillinger. Jeg kunne sidste år fortælle, at en øvelsesrække over Præstø historie havde aflødt 4 såkaldte afløsningsopgaver (å 20 sider). Nu foreligger der endnu 4 sådanne opgaver samt et speciale (å 100 s.) Inden for et halvt år kan jeg vente at få yderligere 4 specialer. Alle disse undersøgelser drejer sig om Præstø – men også andre lokaliteter er blevet behandlet i specialeform ved instituttet. Hvis blot tiden tillod det, er der ikke tvivl om, at mange flere unge historikere på denne måde kunne inddrages i lokalhistorisk arbejde.

Det er også i øvrigt karakteristisk, at inst. gang på gang får positive reaktioner på sine forskellige udspil. Lad mig blot nævne et enkelt eksempel: Min deltagelse i DHF's udvalgsarbejde om lokalhistorie i skolen medførte en opfordring fra tidsskriftet *Historie og Samfundsorientering* til at skrive om lokalhistoriske kilder i undervisningen. Denne artikel medførte, dels at redaktionen bad om en oversigt over litteratur for lokalhistorikere, og dels at en flok lærere i Albertslund arrangerede et kursus, hvor jeg i praksis gennemgik lokalhistoriske kilder.

Københavns Universitet har netop bedt de enkelte institutter om en ønskeseddel. Vi måtte her konstatere, at planerne om instituttets bemanning blev skåret drastisk ned, inden de blev realiseret i 1970. Da man dengang forudså en aktivitetsudvidelse, skulle de oprindelige bevillinger på 25.000 kr. (til drift, medhjælp og rejser) hvert år forøges med 6.500 kr. Efter disse planer skulle bevillingerne i dette finansår have været 70.500 kr. (regnet i 1970-priser) – men der er kun 34.500 kr. (i 1977-priser). Tværtimod en forhøjelse, er der altså i købekraft sket en regulær og særdeles mærkbar nedskæring siden 1970. Der er derfor stort behov for øgede bevillinger og især mere arbejdskraft. Instituttets ønskeseddel omfatter: en historiker med speciale i perioden fra 1800 til i dag, en etnolog og en kulturgeograf. Men hvis dette mål skal nås, er det ikke nok at jeg skriver ansøgninger til universitetet. Der skal også puffes på udefra. Vi har planer nok, men mangler midler og mandskab til at realisere dem. Jeg føler mig som den russiske emigrant der i filmen siger: Fattige har vi aldrig været – det er kun penge vi mangler!

Diskussion:

Verner Bruhn oplyste, at udvalget vedr. historieundervisningen vil indlede en kampagne på amtsplan i oktober-november. *Jørgen Paulsen* takkede fællesforeningen og udvalget for så effektivt at have taget denne opgave op,

og han komplementerede i det hele taget styrelsen for den energiske indsats, som formandsberetningen vidnede om. *Verner Bruhn* efterlyste en »køreplan« for fremskaffelse af økonomiske midler på lokalt plan til Lokalbibliografien; i Ribe amt er amtsbiblioteket så småt gået i gang. Formanden ville fremskaffe oplysning herom fra *Oluf Abitz, Roskilde*.

Verner Hansen fandt Fortid og Nutids udseende for kedeligt, men dette blev imødegået af *Aage Lauritsen* og af redaktøren *Claus Bjørn*, som gerne ville bibeholde det søbre og tidløse omslag.

Bjørn Fabricius nævnte, at der på historikermødet i Tronhjem efterlystes samarbejde mellem historikere og arkæologer og spurgte, om DHF ikke burde tage dette op. Formanden mente, at det lå som et fundament i DHFs formål, og han ville forsøge at udbygge kontakterne.

Derefter godkendtes beretningen.

3. Kassereren forelagde det reviderede regnskab, som i år udviste et meget dårligt resultat, bl.a. på grund af underskud i forbindelse med ajourføringen af Fortid og Nutid. Regnskabet godkendtes uden diskussion.

4. Fastsættelse af kontingent. De direkte medlemmers kontingent forhøjedes fra 60 til 75 kr.

5. Præmiering af en årbogsafhandling 1973–75.

Formanden motiverede prisuddelingen med flg. ord:

Bestyrelsen for Dansk historisk Fællesforening har igen i år haft lejlighed til at gennemgå henvend 30 lokalhistoriske årbøger og skrifter fra treåret 1973–75 med henblik på en præmiering. Treåret har været præget af et stort antal artikler, skrevet af faghistorikere eller historiestuderende, artikler der af den grund falder udenfor præmieringsmulighederne. Alligevel kunne der peges på adskillige artikler, der måtte overvejes nøjere og bestyrelsens arbejdsudvalg udskilte heraf 5 til afsluttende drøftelse.

Denne drøftelse viste, at der hos disse fem var kvaliteter, der kunne retfærdiggøre en belønning, men at der dog var forskelle. Arbejdsudvalget kom da i sit sorteringsarbejde frem til to navne. Disse to skønnedes hver især fuldt ud præmieringsværdige, men det fandtes vanskeligt – ikke mindst fordi artiklerne var så vidt forskellige og derfor ikke let sammenlignelige – at træffe afgørelsen. Arbejdsudvalget har derfor indstillet, at præmien i år deles mellem to, nemlig lærer *Torsten Balle* og fru *Mette Fastrup*.

Torsten Balle har i Historisk årbog for Thy, Mors og V. Han herred 1973 skrevet hele tre artikler, en ganske kort om en købmandsgård 1766, en længere, meget grundig gennemgang af kapeller og kors i Thy og på Mors og endelig en spændende beretning om et dobbeltmord i Thisted 1735. Gennemgangen af kapellerne bygger på omfattende litteraturanvendelse, kyndigt suppleret med gamle kort og et udstrakt lokalkendskab. Skildringen af dobbeltmordet udmærker sig derudover ved ikke blot at være en gennemgang af en retssag, men *Torsten Balle* har inddraget adskilligt andet kildemateriale fra kirkebøger, skifteprotokoller og materiale fra Thisted byhistori-

ske arkiv, i hvis opbygning *Torsten Balle* iøvrigt også har været en ledende kraft.

I det hele taget tilfalder denne del af præmien en trofast og flittig medarbejder indenfor lokalhistorien. *Torsten Balle*, der aldersmæssigt følger med årstallet, har siden 1937 været en trofast leverandør til den historiske årbog, som han nu også gennem en lang årrække har redigeret. En del af artiklerne kunne ligefrem samles til en føljeton over Thisted bys historie. *Torsten Balle* har foruden ved sin forfatter- og redaktørvirksomhed og sit arbejde med det lokalhistoriske arkiv været mangeårigt medlem af bestyrelserne for Historisk Samfund for Thy og V. Han herred og for Thisted Museum. Intet under, at hans lokalkundskab er så uhyre og at så mange har kunnet benytte sig af hans store hjælpsomhed – f.eks. når han har leveret ca. 20.000 sedler med dialektoptegnelser til Jysk ordbog eller hjulpet med talrige lokaloplysninger til Trap.

Den anden artikel er unægtelig af en ganske anden type. Det drejer sig om den typografisk tiltalende og smukt illustrerede artikel »En trillebør på fattigdommens alter« af fru *Mette Fastrup* i Vendsyssel årbog i 1973. På grundlag af et bredt materiale af personlige erindringer, talrige samtaler, skriftlige kilder og bevarede genstande, giver forfatterinden et intenst og levende billede fra de socialt dårligst stillede lag, der alt for ofte forsømmes i det lokalhistoriske arbejde. Artiklen følges iøvrigt op i samme årbog af en brevsamling, udgivet og kommenteret af *Mette Fastrup* så den danner en smuk, samlet helhed af både kultur- og litteraturhistorisk interesse. *Mette Fastrup*, der som journalist især har specialiseret sig i det historiske og kulturhistoriske område og som er øvet i interviewteknikkens kunst, har her samlet sin viden og kunnen i en overordentlig velskrevet skildring af en fattig landarbejder, hendes farfar, kaldet »socialist-Christian«, der levede fra 1860 til 1939. »Fattigdommen stikker sit grimme Gefjæs frem«, som der står i artiklen og man får et levende og bevægende, men usentimentalt billede af livsvilkårene på tilværelsens vrangside. Ved sin artikel har *Mette Fastrup* ydet et fint bidrag til den historiske litteratur ved en utraditionel skildring indenfor et alt for uopdyrket område.

De to præmierede artikler er således meget forskellige. Tilsammen giver de imidlertid et storartet indtryk af spændvidden i dansk lokalhistorisk forskning. Det er en glæde for Dansk historisk Fællesforening at kunne præmiere de to forfattere og det er en ekstra glæde at kunne meddele, at præmien i år er sat lidt op, så hver af modtagerne kan få overrakt 2.000,- kr. Hjertelig til lykke.

Thorsten Balle havde ikke kunnet komme til stede til overrækkelsen, men vil få præmien tilsendt. *Mette Fastrup* takkede og udtrykte glæde over den ære, der var vist hende, men undrede sig samtidig over, at hendes fattige farfar, der var sin egns første socialist, skulle mindes i en så luksuriøst udstyret socialdemokratisk institution.

6. Forslag til vedtægtsændringer.

Dirigenten oplyste, at det i forbindelse med indkaldelsen til årsmødet udsendte forslag til vedtægter senere er justeret af en jurist. Da denne justering først var afsluttet

1. august havde det ikke praktisk været muligt at få det udsendt til alle medlemmer med den nødvendige tidsfrist inden årsmødet. Det nu omdelte forslag kunne derfor kun diskuteres, men ikke vedtages på dette møde.

Det uddelte forslag har flg. ordlyd:

*Vedtægter
for
Dansk historisk Fællesforening*

§ 1. *Navn:*

Foreningens navn er Dansk historisk Fællesforening.

§ 2. *Formål:*

1. Dansk historisk Fællesforening har til formål at støtte og styrke interessen for historie.
2. Med dette formål for øje arbejder Fællesforeningen på at fremme dansk historisk forskning og at udbygge samarbejdet mellem historiske, arkæologiske og etnologiske foreninger og institutioner.
3. Fællesforeningen varetager sine medlemmers fælles interesser i forhold til myndighederne.
4. Fællesforeningen udgiver tidsskriftet *Fortid og Nutid* samt andre skrifter, der kan bidrage til at opfylde foreningens formål.
5. Fællesforeningen bistår sine medlemmer med råd og vejledning. Den koordinerer medlemmernes arbejde, når opgavernes løsning kan fremmes gennem en fælles indsats.
6. Fællesforeningen afholder møder og kurser, der kan bidrage til at opfylde foreningens formål.
7. Fællesforeningen kan prisbelønne afhandlinger, der er blevet trykt i publikationer udgivet af dens medlemmer.

§ 3. *Medlemmer:*

1. Som medlemmer af Dansk historisk Fællesforening kan optages foreninger og institutioner, der arbejder på at fremme kendskabet til historie, arkæologi og etnologi.
2. Medlemmerne kan forene sig i sektioner med love og styrelser, men medlemskabet i Fællesforeningen medfører ingen forpligtelse til at indtræde i nogen sektion. En sektion skal anerkendes af styrelsen.
3. Medlemmer af anerkendte sektioner er automatisk medlem af foreningen. Beslutning om optagelse af medlemmer udenfor de anerkendte sektioner træffes af styrelsen.
4. En forening eller institution, der ønsker optagelse i Fællesforeningen, eller en sektion, der ønsker anerkendelse, og som har henvendt sig til bestyrelsen derom, uden at denne har ment at kunne imødekomme begæringen, kan forlange spørgsmålet forelagt til endelig afgørelse på det første ordinære repræsentantskabsmøde. Et nyt medlem betaler kontingent fra 1. april i det år, hvor det optages.
5. Enkeltpersoner kan ikke optages som medlemmer af Fællesforeningen. Dog kan repræsentantskabsmødet beslutte at hædre en person ved tildeling af et æresmedlemsskab.

§ 4. *Repræsentantskabsmødet:*

1. Repræsentantskabsmødet er Fællesforeningens højeste myndighed. Repræsentantskabsmødet består af én repræsentant for hver af de som medlemmer optagne foreninger eller institutioner.
2. Ordinært repræsentantskabsmøde afholdes én gang årligt i juli kvartal. Indkaldelse til ordinært repræsentantskabsmøde foretages af styrelsen med højst 12 ugers og mindst 4 ugers varsel ved skriftlig meddelelse til de foreninger eller institutioner, der er medlemmer. Hvert medlem kan sende flere repræsentanter til mødet, men kun én af disse kan fungere som medlemsrepræsentant i en eventuel afstemning.
3. Dagsordenen for det ordinære repræsentantskabsmøde skal omfatte:
 - a. Valg af dirigent.
 - b. Formanden aflægger beretning om foreningens virke i det forløbne år.
 - c. Kassereren forelægger det reviderede regnskab til godkendelse.
 - d. Fastsættelse af kontingent.
 - e. Behandling af indkomne forslag.
 - f. Valg af formand og kasserer.
 - g. Valg af øvrige medlemmer til styrelsen samt 2 suppleanter.
 - h. Valg af en revisor samt hvert andet år en revisor-suppleant.
 - i. Eventuelt.
4. Forslag, som ønskes behandlet på repræsentantskabsmødet, skal være formanden i hænde senest 3 uger før mødets afholdelse. Medlemmernes forslag til vedtægtsændringer dog senest 1. maj.
5. Ekstraordinært repræsentantskabsmøde afholdes, når styrelsen eller mindst 10 medlemmer overfor styrelsen stiller krav herom med samtidig angivelse af det eller de emner, som ønskes behandlet.
6. Ekstraordinært repræsentantskabsmøde indkaldes på samme måde som ordinært repræsentantskabsmøde. Indkaldelse skal dog ske senest 14 dage efter kravets modtagelse med højst 8 ugers og mindst 4 ugers varsel.
7. Bortset fra de i §§ 8 og 9 nævnte forhold træffes repræsentantskabsmødets beslutninger ved simpel stemmeflerhed.
8. Skriftlig afstemning skal afholdes, dersom dirigenten eller én stemmeberettiget repræsentant ønsker det.
9. Over det på repræsentantskabsmødet passerede indføres beretning i foreningens forhandlingsprotokol, der underskrives af dirigenten.

§ 5. *Styrelsen:*

1. Fællesforeningen ledes af en styrelse på mindst 9 medlemmer.

Formand og kasserer vælges af det ordinære repræsentantskabsmøde for ét år ad gangen.
4 medlemmer vælges af det ordinære repræsentantskabsmøde med 2 medlemmer hvert andet år.
De anerkendte sektioners formænd er fødte medlemmer af styrelsen.
Mindst ét medlem blandt de af repræsentantskabsmødet valgte skal repræsentere de foreninger

og institutioner, som ikke er organiserede i sektioner.

2. På første styrelsesmøde efter det ordinære repræsentantskabsmøde konstituerer styrelsen sig med næstformand, sekretær og redaktør.
3. Styrelsen repræsenterer foreningen i alle økonomiske og juridiske forhold.
Styrelsen disponerer over foreningens midler, men kan meddele foreningens kasserer fuldmagt til at disponere over indestående på bank-, sparekasse- og girokonti samt til at trække på foreningens kassekredit.
4. Styrelsens beslutninger afgøres ved almindelig stemmeflertal. Styrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 6 af dens medlemmer, herunder formanden eller næstformanden – er til stede.
5. Foreningen tegnes af formanden sammen med ét bestyrelsesmedlem eller af næstformanden sammen med 2 bestyrelsesmedlemmer.
6. Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes foreningen af mindst 6 styrelsesmedlemmer, herunder formanden eller næstformanden.
7. Styrelsen holder møde så ofte, som formanden eller 4 af styrelsens medlemmer finder det påkrævet.
8. Styrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og kan nedsætte udvalg efter behov.

§ 6. Økonomi:

1. Fællesforeningens medlemskontingent fastsættes af repræsentantskabsmødet. Forslag til sektionernes kontingent aftales på forhånd mellem Fællesforeningens styrelse og sektionernes styrelser.
2. Fællesforeningens regnskabsår går fra 1. april til 31. marts.
3. Fællesforeningens regnskab revideres af 2 revisorer, hvoraf den ene skal være statsautoriseret.
Disse samt en revisorsuppleant vælges af repræsentantskabsmødet for 2 år ad gangen.
Revisorerne afgår skiftevis hvert andet år, men kan genvælges. Det reviderede regnskab sendes af revisorerne til foreningens formand tilligemed revisionsberetningen senest 3 uger før det ordinære repræsentantskabsmøde.
4. Fællesforeningens eventuelle overskud skal alene komme Fællesforeningen til gode.
Styrelsen kan bevilge tilskud til specielle formål indenfor Fællesforeningens medlemskreds, jfr. § 2. Herudover kan ingen andre organisationer eller enkeltpersoner få del i Fællesforeningens overskud.

§ 7. Udmeldelse:

En forening eller institution kan opsiges medlemsskabet og den dermed følgende kontingentforpligtelse med 1/2 års varsel til en 1. april.

§ 8. Vedtægtsændringer:

1. Ændringer i Fællesforeningens vedtægter kan kun ske på et repræsentantskabsmøde. Et forslag herom skal behandles som et særligt punkt på dagsordenen.
Forslag til vedtægtsændringer skal udsendes til medlemmerne samtidig med repræsentantskabsmødets indvarsling.

2. Vedtægterne kan ændres med almindelig stemmeflertal blandt de fremmødte stemmeberettigede repræsentanter, såfremt mindst 1/3 af Fællesforeningens medlemmer er repræsenterede.
Dersom ændringsforlaget vedtages, uden at 1/3 af medlemmerne er repræsenterede, skal bestyrelsen indkalde til ekstraordinært repræsentantskabsmøde med højst 8 ugers og mindst 4 ugers varsel fra vedtagelsesdagen. På dette repræsentantskabsmøde kan de ændringer, der er vedtaget på det første møde, endelig vedtages med almindelig stemmeflertal blandt de fremmødte stemmeberettigede repræsentanter.

§ 9. Fællesforeningens opløsning:

1. Beslutning om opløsning af Fællesforeningen kan kun træffes på et repræsentantskabsmøde, hvor mindst halvdelen af foreningens medlemmer er repræsenterede og stemmer for opløsningen.
Opnår forslaget om opløsning flertal, uden at halvdelen af medlemmerne er repræsenterede, skal bestyrelsen indkalde til ekstraordinært repræsentantskabsmøde efter samme regler som i § 8, 2. På dette repræsentantskabsmøde kan opløsning vedtages med almindelig stemmeflertal blandt de fremmødte stemmeberettigede repræsentanter.
2. Ved Fællesforeningens opløsning skal dens formue, når al skyldig gæld er betalt, efter repræsentantskabsmødets nærmere bestemmelse anvendes til støtte for dansk historisk forskning.
3. I tilfælde af opløsning påhviler det den siddende styrelse – med mindre andet vedtages i forbindelse med opløsningen – at fungere, indtil den økonomiske opgørelse af Fællesforeningens midler har fundet sted, og den vedtagne anvendelse af foreningens nettoformue er gennemført.

Formanden kommenterede det således:

Som bekendt har der i en årrække ikke været grund til at drøfte vedtægter i DHF. I kort form gav vore vedtægter indtil i fjor oplysning om, hvad vi arbejdede med, og fastsatte nogle regler for repræsentantmødet og bestyrelsens sammensætning, virksomhed m.v. De var praktiske og rummelige og pegede på det, der stedse har været det væsentligste, nemlig arbejdet på den historiske udforskning og oplysning i alle egne af landet.

I fjor blev vi imidlertid tvunget til en revision, idet de gældende vedtægter ikke kunne sikre os fortsat fritagelse for skattebetaling. I samråd med revisionsfirmaet udarbejdede styrelsen derfor et vedtægtsforslag, og det vedtoges på repræsentantmødet i Åbenrå. Med det i hånden har vi derefter opnået den ønskede skattefritagelse. For så vidt er alting godt.

Styrelsen lovede imidlertid i fjor, at vedtægtsspørgsmålet skulle stå på dagsordenen i år. Det udsendte forslag har taget hensyn til de bemærkninger, der fremkom under drøftelserne i fjor, således er der indføjet valg af suppleanter. Forslaget har været forelagt en juridisk ekspert, men desværre har han først kunnet afgive et responsum den 1. august. Han har i det store og hele sagt god for forslaget, men dog foreslået enkelte mindre ændringer, som jeg skal komme tilbage til. Det justerede forslag

er fremlagt sammen med formandsberetningen, så at alle har kunnet få et eksemplar.

Når styrelsen ikke indstiller forslaget til vedtagelse i år, men først til repræsentantmødet næste år, så skyldes det ikke alene, at de juridiske justeringer jo faktisk kom for sent til at nå ud til medlemmerne i rette tid. Det skyldes også, at vi, d.v.s. styrelsen og først og fremmest dens formand, ifjor begik den dumhed at gøre reglerne for vedtægtsændringer noget for skrappe. I § 7 i de nugældende vedtægter hedder det: »Til ændring af foreningens vedtægter kræves, at mindst halvdelen af foreningens medlemmer er repræsenterede«. Selvsagt er det ønskeligt, at langt over halvdelen af medlemmerne er repræsenteret på årsmøderne, men det er næppe realistisk.

Det nye forslag har derfor lempet bestemmelserne, så at vedtægtsændringer i følge § 8 kun forudsætter, at 1/3 af medlemmerne er repræsenteret, og yderligere er indført en ventil i form af et ekstraordinært repræsentantskabsmøde. For at sikre opfyldelsen af de nugældende strenge bestemmelser agter styrelsen at udsende forslaget til nye vedtægter sammen med indbydelserne til næste årsmøde og vedlægge en skrivelse til de medlemmer, der ikke kan deltage i mødet; de vil heri blive anmodet om at lade sig repræsentere ved fuldmagt. Jeg håber, at de tilstedeværende repræsentanter finder denne fremgangsmåde både korrekt og fornuftig.

Til slut skal jeg nævne de vigtigste ændringer, som er gjort af juridiske årsager. I § 3 stk. 2 er direkte udtrykt, hvad der tidligere kun var en forudsætning, nemlig »En sektion skal anerkendes af styrelsen«. I § 4 om repræsentantmødet ønskede juristen en præcisering a.h.t. medlemmerne: det indføjedes, at mødet skal holdes i juli kvartal, og at indkaldelsen skal ske med højst 12 ugers varsel; ligeledes er der (stk. 6) angivet varsler for indkaldelse til ekstraordinært repræsentantskabsmøde. Den største ændring i § 4 stk. 3 og § 5 stk. 1 er kravet om, at kassereren ligesom formanden vælges direkte af repræsentantskabsmødet for et år ad gangen. I sin kommentar hertil skriver juristen: »Hvis man ikke vælger kassereren særskilt, risikerer man, at både pengeinstitutter og i hvert fald tinglysningskontorer kræver nærmere og besværlig dokumentation for, hvorledes styrelsens valg af kasserer har fundet sted og derigennem ofte forlanger underskrift af hele styrelsen«. – I § 4 stk. 9 tilføjes et krav om, at en beretning om repræsentantskabsmødet indføres i foreningens forhandlingsprotokol – I § 5 stk. 5 er indføjjet en almindelig bestemmelse om, hvem der tegner foreningen. – Der er indføjjet en ny § 7 om opsigelse af medlemskab.

Styrelsen er af den opfattelse, at disse justeringer er en styrkelse af forslaget.

Han tilføjede, at Sammenslutningen af lokalhistoriske arkiver har anmodet om, at § 6 stk. 2 ændres, således at DHFs regnskabsår bliver kalenderåret. Denne anmodning vil blive taget til følge. Dirigenten udbad sig derefter kommentarer og ændringsforslag til det uddelte forslag paragraf for paragraf.

I anledning af § 3 spurgte Jørgen Hamre, hvorfor enkeltpersoner ikke optages som medlemmer. Johan Hvidtfeldt svarede som tidligere mangeårig formand, at fællesforeningen var oprettet som en repræsentation for foreninger, institutioner og organisationer, og at det efter

hans mening ville være et tilbageskridt, hvis dette formål blev ændret.

Iøvrigt fremkom der ikke bemærkninger til forslaget, og formanden afsluttede punktet med at appellere til medlemmerne om at bakke forslaget op næste år.

7. Behandling af indkomne forslag.

Der var ikke indkommet forslag til behandling.

8. Valg af formand.

Formanden, Vagn Skovgaard-Petersen, genvalgtes.

9. Valg af 3 styrelsesmedlemmer.

Ejgil Betzer-Pedersen og Claus Bjørn, der afgik efter tur, genvalgtes. Helle Linde ønskede ikke genvalg og i stedet valgtes Susanne Krogh Bender.

10. Valg af revisor og revisorsuppleant.

Olav Christensen, der afgik efter tur, ønskede ikke genvalg og i stedet valgtes P. Kr. Iversen som revisor. Til den nyoprettede post som revisorsuppleant valgtes Helle Linde.

11. Eventuelt.

Ejlif Salomonsen foreslog, at man indførte spisebillerter, så man undgik, at der kom for mange deltagere til måltiderne. Sekretæren oplyste, at det havde været prøvet for et par år siden, men at næsten halvdelen af deltagerne havde glemt deres billetter, selvom de var blevet udleveret umiddelbart før mødets begyndelse.

Formanden sluttede med at takke Helle Linde for hendes arbejde som bestyrelsesmedlem og sekretær.

Resten af eftermiddagen havde deltagerne lejlighed til at se nogle af byens museer, men da regnen på det tidspunkt styrtede ned og LO-skolen ligger lidt uden for byen, var besøgstallet begrænset.

Om aftenen var der middag på LO-skolen for en gangs skyld uden dans men med talrige taler og causerier. Formanden takkede Helsingør kommune og Frederiksborg amts historiske Samfund for deres bidrag til årsmødets vellykkede afvikling. Knud Klem fortalte om Marienlyst slot, P. C. Nielsen causerede om kulsvierne i Nordsjælland, Henning Henningsen om sømandskost og Harald Jørgensen om årsmødet. Endelig motiverede Roar Skovmand et leve for fællesforeningen. Aftenen sluttede på Marienlyst slot, hvor Aase Faye og Osvald Christensen på museets vegne bød på hvidvin og fingermad.

Søndagsturen, der var tilrettelagt af P. Chr. Nielsen, gik over Gurre slotsruin til Store Dyrehave, hvor skovfoged Bromose og P. Chr. Nielsen fortalte om skoven som led i det nordsjællandske jagtanlæg. Den kørende del af turen afsluttedes ved Badstuen i Frederiksborg Slots- have, som Jørgen Paulsen holdt et lille foredrag om. Ved frokosten i foredragssalen på Frederiksborg benyttede den afgående sekretær lejligheden til at takke arrangørerne af dette årsmøde og de mange andre, hun havde lært at kende i fællesforeningen. Om eftermiddagen gav Povl Eller i Slotskirken en introduktion til museet, hvorefter der var en lille orgelkoncert ved kirkens organist Per Kynne Frandsen. Sidste punkt på programmet var en omvisning i barokhaven med demonstration af gamle lægeplanter ved Johan Lange, hvorefter deltagerne kørtes til stationen i Hillerød eller tilbage til LO-skolen.